

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **JUDr. I. S.**, narozená dne X
bytem X
(jako nástupkyně Ing. O. P., narozeného dne X, zemřelého dne X)

proti
žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2024, č. j. MPSV-2024/14639-911,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 26. 6. 2024, č. j. MPSV-2024/14639-911, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Původní žalobce se žalobou podanou dne 19. 8. 2024 domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí, které částečně změnilo a částečně potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 9. 2021, č. j. 35109/2021/AAF, podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2. Prvostupňové rozhodnutí přiznalo žalobci příspěvek na péči od dubna 2024 ve výši 4 400 Kč měsíčně. Napadené rozhodnutí změnilo prvostupňové rozhodnutí tak, že zvýšilo příspěvek na péči z 4 400 Kč na 12 800 Kč měsíčně od října 2021. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.
3. Žalobce v průběhu řízení před soudem zemřel dne X. Soud postupoval podle § 107 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, a usnesením ze dne 29. 1. 2025, č. j. 19 Ad 25/2024-52, rozhodl, že v řízení se pokračuje na straně žalující s JUDr. I. S., narozenou dne X, namísto zemřelého žalobce, neboť jde o osobu pečující ve smyslu § 16 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“).

II. Žalobní body

4. V žalobě bylo uvedeno, že rozhodnutí již byla dvakrát soudy zrušena. Posudková komise v Hradci Králové označila předchozí posudky za posudkové omyly, čímž dala původnímu žalobci za pravdu, avšak pouze částečně, když zhodnotila situaci tak, že posuzovaný je osobou závislou na péči jiné osoby ve III. stupni od října 2021, avšak nikoliv od počátku (tj. od dubna 2021), aniž by zdůvodnila, co bylo určující pro stanovení data zhoršení stavu právě od října 2021, když všechny lékařské zprávy potvrdily, že tento stav praktické slepoty a těžké hluchoty trvá od dubna po podání žádosti, kdy došlo ke zhoršení zdravotního stavu, zejména ztrátě zraku v důsledku makulární degenerace. Ani posudková komise v Hradci Králové nevzala v potaz právní názor soudu, aby při posouzení nároku příspěvku na péči bylo přihlédnuto k praktické slepotě a oboustranné hluchotě.
5. Posudková komise v Hradci Králové se dále vyjádřila k nezvládání základních životních potřeb, které jsou předmětem sporu, a které nebyly uznány, jedná se o základní životní potřebu mobility a výkon fyziologické potřeby.
6. Posudková komise v Hradci Králové odůvodnila nezvládání těchto potřeb takto:
7. Mobilita: Při hodnocení se posuzuje funkční dopad postižení pohybového a nosného aparátu, tj. postižení kostí, svalů, a nervů a vliv tohoto postižení na schopnost se samostatně pohybovat, event. s facilitátory. Dolní končetiny neztratily svoji funkci, plní funkci opěrnou i dynamickou. Není dokumentována těžká porucha funkce ani ztráta funkce dolních končetin bránící chůzi, popř. s využitím facilitátoru. Z neurologického hlediska není dokumentováno paretické či plegické postižení dolních končetin, z ortopedického hlediska není závažně omezena hybnost kyčelních a kolenních kloubů. S facilitátory je mobilní. Posuzovaná osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušovanými zastávkami v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, otvírat a zavírat dveře, používat dopravní prostředky, včetně bariérových, např. osobní auto. Není odkázán na vozík pro invalidy.
8. Výkon fyziologické potřeby: Nebyla prokázána anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, anatomická či funkční ztráta jedné nebo obou dolních končetin, ani duševní onemocnění spojené se sociální dezintegrací. Pomůcky pro inkontinenci je schopen si samostatně vyměnit.

9. Důkazem, že žadatel nezvládá základní činnosti od počátku, jsou lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, 11. 8. 2022, 20. 9. 2022. Žadatel měl zato, že žalovaný nerespektoval závazný názor Městského soudu v Praze, zejm. vyjádřený v bodě 47 rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43.
10. Žalovaný v replice k žalobě v rámci minulého soudního řízení namítal, že argumenty žadatele co do nezvládání životní potřeby mobility svědčí pro nezvládání životní potřeby orientace. S tím se neztotožnil ani Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43 v bodě 62. Žalovaný nyní uvedl, že v případě posouzení mobility se posuzuje schopnost se samostatně pohybovat z hlediska pohybového a nosného aparátu, event. schopnost se samostatně pohybovat s facilitátory, s facilitátory je žadatel mobilní.
11. Tím není respektován závazný názor soudu, který v rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43 v bodě 62 poukázal na § 1 odst. 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“), podle kterého se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí mj. tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické. Za nezvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání běžně dostupných pomůcek nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.
12. Při posouzení, zda člověk zvládá potřebu mobility, se posuzuje schopnost člověka zvládnout v přijatelném standardu, tj. bez každodenní pomoci jiné osoby činnosti uvedené v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce, kterými jsou mj. schopnost pohybovat se chůzí krok za krokem v dosahu alespoň 200 m, chůzi po schodech v dosahu jednoho patra nahoru i dolů, schopnost nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků atd. Žadatel nesplňuje tyto činnosti v přijatelném standardu, protože trpí oboustrannou praktickou slepotou obou očí - tedy z hlediska tělesné funkce minimálně smyslové je žadatel neschopen zvládat mobilitu bez pomoci jiné osoby, tedy v přijatelném standardu. Facilitátorem nemůže být slepecká hůl, neboť z důvodu vysokého stáří a oboustranné hluchoty nemůže slepeckou hůl používat. Žadatel tedy není ani s facilitátorem mobilní, což potvrzuje i oční lékařka MUDr. P. výslovně.
13. Po dramatickém zhoršení vidění žadatele uvedl dne 29. 4. 2021 MUDr. T. nutnost doprovodu pacienta přímo v lékařské zprávě, dne 11. 8. 2022 pak konstatoval výslovně, že je pacient schopen se pohybovat pouze s doprovodem jiné osoby (ke srovnání může sloužit lékařská zpráva MUDr. T. ze dne 23. 11. 2020, kde ještě zmínka o nutnosti doprovodu nebyla). Ze zprávy ze dne 20. 9. 2022 výslovně plyne, že tento stav trvá od počátku a možnost zlepšení je vyloučena. Ze zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023, která opětovně konstatuje slepotu obou očí (původně totéž uvedla ve zprávě z 11. 10. 2021), plyne dále skutečnost, že je pacient neschopen mobility bez pomoci cizí osoby a kvůli vysokému stáří je schopnost mobility pomocí slepecké hole vyloučena. Rovněž lékařská zpráva z Ambulance oční kliniky Ústřední vojenské nemocnice ze dne 20. 5. 2021 uvádí nemožnost pohybu bez doprovodu, nutnost průvodce.
14. Žadatel tedy není schopen bez pomoci cizí osoby sám jít po schodech nebo ujít určitou vzdálenost, musí mít doprovod, vše je zhoršeno ještě těžkou hluchotou, i proto je slepecká hůl vyloučena. Stav žadatele výrazně komplikuje hluchota - viz zpráva MUDr.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

M. ze dne 23. 3. 2021, která konstatovala oboustrannou těžkou vadu sluchu a pokročilé stáří.

15. Žadatel doložil posudkové komisi rovněž lékařskou zprávu urologa MUDr. S., který konstatuje močovou inkontinenci pro přítomnost objemné kýly v genitálu a související neschopnost rozpoznat, zda močí/nemočí, je nucen z toho důvodu používat inkontinenční pomůcky, sám je toho však neschopen. Posudková komise v předchozím řízení zástupci žadatele sdělila, že ji tyto nové lékařské zprávy nezajímají. S tím se neztotožnil Městský soud v Praze v rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43 v bodě 63.
16. Žalovaný nyní uvedl k výkonu fyziologické potřeby své stanovisko: „*Nebyla prokázána anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, anatomická či funkční ztráta jedné nebo obou dolních končetin, ani duševní onemocnění spojené se sociální dezintegrací. Pomůcky pro inkontinenci je schopen si samostatně vyměnit.*“
17. Žadatel argumentoval zprávou MUDr. S., která uvádí „*Pacient s močovou inkontinencí 2.-3. stupně od r. 2020. Pacient s objemnou kýlou tříselnou/skrotální vpravo, genitál vtažený do kýly. Pacient není schopen normální mikce bez asistence. Močí vlastně do kýly. I vzhledem k vysokému věku není schopen používat inkontinentní pomůcky.*“ Tato lékařská zpráva je v opozici s hodnocením posudkové komise. Výkon fyziologické potřeby je spojen s nutností samostatného vyprázdnění se (lékařská zpráva potvrzuje neschopnost samostatné mikce), dále je nutné provést očistu a používat hygienické pomůcky (žadatel je toho neschopen, což výslovně potvrzuje lékařská zpráva). Žadatel tedy není schopen tuto aktivitu zvládat v přijatelném standardu. Přítomnost objemné tříselné kýly potvrzuje rovněž lékařská zpráva z návštěvy Emergency UVN ze dne 15. 1. 2024.
18. Žadatel dodal, že mu byl rovněž přiznán status a karta osoby těžce zdravotně postižené s průvodcem dne 1. 6. 2023. I s ohledem na to měl být přiznán status osoby úplně závislé na pomoci jiné osoby.

III. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný ve svém vyjádření konstatoval, že dominujícím postižením byla věkem podmíněná makulární degenerace obou očí a praktická slepota, oboustranná těžká porucha sluchu dle Fowlera 66,9%. Dále jsou přítomny artrotické změny kolenních kloubů bez posudkově významného omezení hybnosti, bolestivý syndrom bederní páteře bez kořenového kompresivního syndromu a omezení rozsahu hybnosti, oboustranná hydrokela, tříselná kýla vpravo, inkontinence, hypertenze.
20. Komise hodnotí zdravotní stav jako II. stupeň závislosti do 11. 10. 2021 a III. stupeň od 12. 10. 2021. Z přehledu podkladů, konkrétně lékařské zprávy ze dne 11. 10. 2021, vyplynulo zhoršení visu a k tomuto datu nově konstatována slepota obou očí. K tomuto datu tedy byla nově uznána potřeba oblékání a obouvání a tělesné hygieny, k dříve uznaným potřebám orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost.
21. Nebylo uznáno nezvládání základní potřeby mobility a výkonu fyziologické potřeby. V případě mobility je hodnocen funkční dopad postižení pohybového ústrojí a nosného aparátu a vliv tohoto postižení na schopnost se pohybovat. Dolní končetiny neztratily svoji funkci, plní funkci opěrnou i dynamickou. Není dokumentována těžká porucha funkce končetin bránící chůzi. Z neurologického hlediska nejsou dokumentovány

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

paretické nebo plegické změny, z ortopedického hlediska není závažně omezena hybnost kyčelních a kolenních kloubů.

22. K výkonu fyziologické potřeby komise uvedla, že není prokázána anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti rukou, anatomická či funkční ztráta dolních končetin, ani duševní onemocnění spojené se sociální integrací. Pomůcky pro inkontinenci je schopen si samostatně vyměnit. Komise se rovněž zabývala předchozími posudky, rozdíly v posouzení hodnotila jako posudkový omyl.

IV. Obsah správního spisu

23. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 6. 4. 2021 podal původní žalobce žádost o příspěvek na péči.
24. Podle dotazníku ze dne 8. 4. 2021 žadatel byl schopen vstávat a usedat, pohybovat se chůzí 200 m, kvůli riziku pádu chodí s doprovodem, zvládá chůzi po schodech, vystupovat i nastupovat z dopravních prostředků, i bariérových. Často padá, ven tedy sám raději příliš nechodí. Poznávat pomocí zraku nezvládá, zanedbal pokročilý šedý zákal, byl na operaci, ale výsledek nebyl dobrý, následně se přidala i makulární degenerace, která vede ke slepotě. Dochází na injekce, které mají makulární degeneraci zpomalovat, tato péče trvá od října 2010. Prostorově se orientuje, není však schopen číst, nevidí názvy léků a drobné předměty, nevidí nápisy sloužící k orientaci, nemůže obsluhovat pračku a podobné přístroje, nevidí symboly k ovládání. Používá lupu, ale i s ní je vidění sníženo. Nemůže nakupovat, nezváží potraviny a nevidí na mince a bankovky. Není schopen poznávat pomocí sluchu. Má středně těžkou oboustrannou vadu sluchu. Není schopen se kvůli ní dorozumět. Slyší jen, když na něj někdo mluví velmi pomalu a přímo do levého ucha, záleží ale na tónině hlasu. Má naslouchadlo, které nepoužívá, neboť s ním neslyší. Se sluchadlem ztrácí srozumitelnost. Nevyřešeno ani s pomocí audiocentra. Orientaci osobou, místem a časem zvládá. Nezvládá se dorozumět, a to kvůli svým problémům s sluchem, všude ho doprovází pečující osoba. Dorozumět se psanou zprávou nezvládá. Zvládá si vybrat nápoj či jídlo, nalít nápoj, naporcovat stravu, najíst se a napít se. Vybrat si vhodné oblečení dovede jen s pomocí, nevidí na teploměr, ani jaké je venku počasí. Zvládne se oblékat, svlékat, obout se a zout se. Zvládne provést tělesnou hygienu (mytí, česání, čištění zubů, holení) jen s pomocí. Je schopen se umýt a po hmatu oholit, není si schopen stříhat nehty, ani si vyčistit uši, ostříhat obočí, které mu padá do očí, nestříhá si vlasy. Zvládne provést celkovou hygienu. Zvládne používat WC, včetně zvládnutí následné hygieny a manipulace. Používat hygienické pomůcky (například pleny) zvládá. Nezvládá dodržovat léčebný režim, nevidí názvy léků ani lék samotný. Nezvládá hospodařit s penězi ani obstarat běžný chod domácnosti.
25. Pečující osoba doplnila, že kvůli zhoršenému sluchu a zraku o žadatele pečuje již více než rok. Intenzivní péče začala před operací šedého zákalu, kdy bylo nutné kapat antibiotické kapky do očí. Následně se objevila makulární degenerace a neschopnost po operaci vidět na blízko.
26. Z posouzení zdravotního stavu pro účely posouzení stupně závislosti posudkovým lékařem PSSZ – LPS pro Prahu 6 ze dne 1. 7. 2021 vyplynulo, že žadatel je osobou, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká

závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat pět základních životních potřeb (komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), s tím, že datum vzniku bylo stanoveno od 6. 4. 2021 s trvalou platností posudku.

27. Podle vyjádření k podkladům ze dne 30. 7. 2021 bylo namítáno, že nezvládaná je též orientace, oblékání a obouvání a tělesná hygiena. Nevidí tekoucí vodu, někdy ji zapomene zavřít. Nerozezná rub a líc oblečen, špatně si zapíná knoflíky, nevidí znečištění oděvu, nepozná, jaké je venku počasí. Pečující osoba stříhá nehty, vlasy, obočí, čistí zubní náhrady. Byly doloženy lékařské zprávy – podle zprávy ze dne 23. 3. 2021 je ztráta sluchu dle Fowlera 66,9 %, vada sluchu je trvalá, pacient si nezvykl na naslouchadlo (MUDr. M.). Podle zprávy MUDr. T. ze dne 23. 11. 2020 šlo o kontrolu po operaci katarakty, pacient nezvládá kapat, kapky zkusí vysadit, kontrola za týden. Podle zprávy MUDr. T. ze dne 23. 12. 2020 aplikována injekce Lucentis.
28. Podle poukazu na oční vyšetření ze dne 23. 7. 2020 zhoršení zraku na blízko, v poukazu uvedena obtížná spolupráce pro těžkou nedoslýchavost.
29. Podle poukazu na vyšetření ze dne 24. 3. 2021 závěrem VPMD OPL (tj. věkem podmíněná makulární degenerace, oční pozadí levého oka – pozn. soudu) s progresí znemožňující čtení, významně zhoršuje soběstačnost.
30. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 22. 9. 2021, č. j. 35109/2021/SS, byl přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč od dubna 2021, při nezvládání pěti životních potřeb (komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost).
31. Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel dne 14. 10. 2021 odvolání, ve kterém namítl, že potřebuje pomoc druhé osoby také při zvládání základních životních potřeb: orientace, oblékání a obouvání a tělesná hygiena, odkázal na doložené lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 24. 3. 2021 a MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 a ze dne 4. 11. 2021. Popsal potíže s oblékáním i tělesnou hygienou obdobně jako ve vyjádření ze dne 30. 7. 2021. V doplnění odvolání ze dne 4. 11. 2021 žadatel zdůraznil potíže se zrakem, chodí na injekce Lucentis, není schopen provádět řádně hygienu a manipulovat s oblečením.
32. Žalovaný požádal o posouzení stupně závislosti posudkovou komisi v Praze, která vypracovala posudek ze dne 20. 1. 2022, posuzovaný nebyl jednání přítomen. Posuzovaný trpěl praktickou ztrátou zraku při pokročilé věkem podmíněné degeneraci makuly oboustranně, byl po operaci šedého zákalu oboustranně, zrak se dále zhoršoval, znemožňoval čtení a soběstačnost. Dále trpěl nedoslýchavostí, kdy audiometrické vyšetření MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 uvádělo těžkou oboustrannou poruchu sluchu, naslouchadlo zlepšilo sluch minimálně. Měl artrotické změny kolenních kloubů a chronický bolestivý syndrom zad při degenerativních změnách páteře, jinak však patologické změny horních ani dolních končetin, pánve a páteře nebyly dokladovány, stoj i chůze byly samostatné. Trpěl arteriální hypertenzí, měl benigní hyperplazii prostaty, byl po tyreotoxikóze. Byl orientovaný místem, časem i osobou, chování a komunikace byly narušeny praktickou slepotou a významnou nedoslýchavostí, paměť a intelekt byly v normě. Posudková komise shodně s hodnocením první instance hodnotila ke dni žádosti o příspěvek jako nezvládnuté základní životní potřeby: komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, navíc však shledala jako nezvládnutou základní životní potřebu orientace. Komise neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a výkon

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

fyziologické potřeby. Na základě uvedeného pak posudková komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 jde v případě žadatele o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

33. Žadatel proti tomuto posudku uplatnil námitky ze dne 4. 2. 2022, dle kterých kvůli závažné oční vadě nezvládá ani životní potřeby oblékání a obouvání a tělesná hygiena, vyplývá to ze zpráv MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, ze zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, dále komise opomněla posoudit zdravotní zprávu MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, ze které vyplývá, že žadatel není schopen samostatně zvládat základní životní potřeby tělesná hygiena a oblékání a obouvání a rovněž životní potřebu stravování.
34. Podle zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 žadatel trpí degenerací makuly a zadního pólu, dostavil se k aplikaci 4. dávky Lucentis. Závěrem konstatováno, že jde o pacienta s těžkým zrakovým hendikepem, pokročilou makulární degenerací znemožňující běžné každodenní činnosti, velmi snížená soběstačnost a velmi obtížná spolupráce s pacientem.
35. Z doplňujícího posudku komise ze dne 6. 5. 2022, ev. č. SZ/2022/458-PH-4, vyplývá, že komise zasedala ve složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací na oftalmologii. Po prostudování doložené lékařské dokumentace, včetně lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, komise dospěla ke shodnému posudkovému závěru jako v posudku ze dne 20. 1. 2022, tj. že žadatel nezvládá šest základních životních potřeb: orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost se závěrem, že se jednalo o osobu středně těžce závislou na pomoci jiné fyzické osoby, tento stav byl i od 1. 4. 2021. Posudková lékařka shledala, že objektivní oční nález byl v pásmu těžce slabého zraku, nikoli úplné nebo praktické slepoty.
36. Proti tomuto doplňujícímu posudku podal žadatel námitky ze dne 26. 5. 2022, kde poukazoval na tytéž skutečnosti, jako v posledních námitkách, požadoval uznání potřeby oblékání, obouvání a tělesná hygiena jako nezvládané.
37. Vzhledem k námitkám byl vypracován srovnávací posudek ze dne 25. 8. 2022, ev. č. SZ/2022/1407-PH-11, kde komise zasedala v jiném složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací interní lékařství, posuzovaný nebyl při jednání přítomen, z jednání se omluvil, byla přítomna jeho zástupkyně. Komise hodnotila zdravotní stav na základě shodné zdravotní dokumentace jako v posudcích ze dne 20. 1. 2022 a 6. 5. 2022, dále vycházela ze zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, přihlížela též ke zjištění ze sociálního šetření ze dne 8. 4. 2021 a vyjádření zástupkyně ze dne 13. 6. 2022. Posudková komise konstatovala, že dominující byly obtíže dané praktickou ztrátou zraku při pokročilé věkem podmíněné degeneraci makuly oboustranně, dokumentován byl stav po operaci šedého zákalu oboustranně, stav progredoval. Posuzovaný dále trpěl nedoslýchavostí, šlo o těžkou oboustrannou poruchu sluchu, mírně asymetrickou s horším sluchem vpravo, naslouchadlo zlepšovalo sluch minimálně, rovněž trpěl artrotickými změnami kolenních kloubů a chronickými bolestmi páteře při degenerativních změnách. Léčen a sledován byl též pro další onemocnění a stavy dle diagnostického souhrnu. Jak plynulo z podkladové dokumentace, posuzovaný byl schopen samostatného stoje i chůze, nebyly dokumentovány paretické projevy či svalové atrofie, hybnost končetin byla bez posudkově významného omezení, nebylo dokumentováno posudkově významné omezení hybnosti v kloubech. Posuzovaný byl orientován místem, časem i osobou, chování a komunikace byla narušena praktickou slepotou a významnou nedoslýchavostí, paměť a intelekt byly v normě. Po interní

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

stránce byl kompenzován. Posuzovaný byl schopen se sám najíst a napít, zvládal zvolit jídlo i nápoj, stravu servírovala pečující osoba, zajišťovala též přípravu stravy, vzhledem ke zrakovému hendikepu nebyl v přiměřeném standardu schopen stravu připravit ani přemístit. Dle záznamu ze sociálního šetření byl posuzovaný schopen se samostatně obléci a obout, z dokumentace neplynul relevantní důvod, pro který by posuzovaný nebyl schopen zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání v pomalém tempu, ev. s použitím facilitačních pomůcek samostatně, horní končetiny byly bez paréz, jemná motorika i přes dokumentované kontraktury nebyla ztracena, duševní kompetence byly zachovány, oblečení bylo možné rozpoznat hmatem a zbytky zraku, teplotu pocitově, případně používat oblečení bez knoflíků. Základní hygienu zvládal posuzovaný samostatně po hmatu, s hygienou (zejména celkovou) pomáhala pečující osoba. Výkon fyziologické potřeby i následnou očistu zvládal ze záznamu sociálního šetření samostatně. Byl kontinentní. Posuzovaný užíval chronickou medikaci, léky připravovala a nad řádným užitím bděla pečující osoba. Z dokumentace plně neplynul důvod, pro který by posuzovaný nebyl schopen rozpoznat zdravotní problém a přivolat v případě potřeby pomoc. Osobní aktivity byly s ohledem na věk a zrakový handicap převážně klidové. Měl problém rozpoznat nominální hodnotu bankovek. Péče o domácnost (nákupy, vaření, praní, úklid) byla plně v režii pečující osoby. Komise tedy hodnotila jako samostatně nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, přičemž základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena hodnotila jako hraničně nezvládanou. Posuzovaný tedy nezvládal sedm základních životních potřeb. Ostatní základní životní potřeby – mobilita, oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby byly komisí vyhodnoceny jako zvládané. Komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 šlo o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), nezvládal pět nebo šest potřeb (komise neuvedla které). Od 11. 8. 2022 jde o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost), nezvládá 7 potřeb - orientaci, komunikaci, stravování, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.

38. Žadatel proti posudku opět uplatnil námitky ze dne 18. 9. 2022, ke kterým přiložil lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022, ze dne 29. 4. 2021, ze dne 6. 5. 2021, ze dne 4. 11. 2021, ze dne 11. 8. 2022 a zprávu MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021. Žadatel nesouhlasil s posouzením období od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022, i v této době byl schopen zvládat pouze 7 nebo osm základních životních potřeb.
39. Žalovaný prvním rozhodnutím ze dne 10. 10. 2022, č. j. MPSV-2022/179836-911, změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že žadateli se zvyšuje příspěvek na péči ze 4 400 Kč na 12 800 Kč měsíčně od srpna 2022, ve zbytku bylo rozhodnutí potvrzeno. Žalovaný poukázal na posudek komise ze dne 20. 1. 2022, kde komise neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a výkon fyziologické potřeby a dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 se žadatel považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Z doplňujícího posudku ze dne 6. 5. 2022 vyplývá, že komise dospěla ke shodnému posudkovému závěru jako v posudku ze dne 20. 1. 2022. Vzhledem k námitkám byl vypracován srovnávací posudek dne 25. 8. 2022, komise hodnotila jako samostatně nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče

o domácnost, přičemž základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena hodnotila jako hraničně nezvládanou.

40. Žadatel podal proti prvnímu rozhodnutí žalovaného žalobu, zdůraznil, že podstatou sporu je skutečnost, že ztráta zraku mu od počátku řízení o žádosti o příspěvek na péči znemožňuje každodenní základní činnosti, kam patří mimo již přiznaných nezvládaných životních potřeb i nezvládání životní potřeby hygiena, oblékání a obouvání.
41. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 3. 4. 2023, č. j. 2 Ad 28/2022-73, rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2022, č. j. MPSV-2022/179836-911, zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V rozsudku soud uložil, aby žalovaný, respektive posudková komise, v dalším řízení dostatečně, přesvědčivě a přezkoumatelně odůvodnil změnu stanovení výše stupně závislosti žadatele od 11. 8. 2022, a to uvedením konkrétních skutečností a úvah, které jsou jejím základem, aby se podrobně vyjádřil ke schopnosti žadatele v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena a vypořádal se přitom se všemi rozhodnými skutečnostmi, včetně skutečností namítaných žadatelem, a uvedl, jak se do úvah v tomto směru promítl věk žadatele a praktická ztráta další tělesné smyslové funkce – ztráta sluchu. Soud uložil, aby žalovaný při uvedených úvahách neopomenul posoudit a vyhodnotit jednotlivé lékařské zprávy v rozsudku uvedené, provedl jejich srovnání a v závislosti na tom vyhodnotil dopad zdravotního stavu žadatele na schopnost zvládat veškeré aktivity vyjmenované u obou uvedených životních potřeb v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022. Soud uložil žalovanému, aby se v dalším řízení též řádně a přezkoumatelně vypořádal se všemi odvolacími námitkami. V tomto rozsudku soud shledal, že srovnávací posudek ze dne 25. 8. 2022 ve spojení s posudky ze dne 20. 1. 2022 a ze dne 6. 5. 2022 nebyl dostatečný, vytkl posudku ze dne 25. 8. 2022, že i když posudková komise ke změně stupně závislosti ze stupně II. na stupeň III. přistoupila zřejmě na základě lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, není tato lékařská zpráva v posudku jakkoli hodnocena a není provedeno její srovnání s lékařskými zprávami téhož lékaře ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a ze dne 4. 11. 2021, na které se žadatel odvolával. Dle soudu nebylo možné přehlédnout, že lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021, 4. 11. 2021 a 11. 8. 2022 a rovněž lékařská zpráva MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 popisují zdravotní stav žadatele a jeho vliv na zvládání základních životních potřeb konstantně a vyplývá z nich, že ke zhoršení zdravotního stavu došlo od konce měsíce dubna 2021, neměnnost zdravotního stavu je pak potvrzována rovněž lékařskou zprávou MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 jako dodatku ke zprávě uvedeného lékaře ze dne 11. 8. 2022, ze které vyplývá, že popsany stav žadatele trvá od počátku, postižení je trvalé, s progredujícími účinky, bez možnosti zlepšení; tuto lékařskou zprávu předložil žadatel žalovanému spolu s vyjádřením k posudku ze dne 25. 8. 2022. Soud konstatoval, že tyto skutečnosti nebyly ze strany posudkové komise ani ze strany žalovaného vzaty v potaz. Soud uvedl, že komise se v žádném z posudků vypracovaných v rámci odvolacího řízení nevyjádřila ke schopnosti žadatele zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u této životní potřeby (tělesná hygiena) v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, a to v období od podání žádosti o příspěvek na péči do 11. 8. 2022, ani ke skutečnostem v tomto směru žadatelem namítaným (zhoršující se zdravotní stav po podání žádosti o příspěvek na péči, a v důsledku toho nezvládnutí základní životní potřeby tělesná hygiena oproti údajům uváděným v rámci dotazníku pro místní šetření). Soud vytkl posudku, že při posuzování schopnosti zvládat životní potřebu tělesná

hygiena komise rovněž opomněla hodnotit věk (v době vydání napadeného rozhodnutí 95 let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu (§ 1 odst. 2 a odst. 3 prováděcí vyhlášky). K hodnocení životní potřeby oblékání a obouvání jako zvládnuté soud uvedl, že tento závěr je přímo v rozporu se shora uvedenými lékařskými zprávami MUDr. T. a MUDr. P., přičemž komise se dostatečně nevyjádřila ke schopnostem žadatele zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u této životní potřeby v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, nevypořádala se dostatečně s námitkami žadatele a v této souvislosti rovněž opomněla hodnotit věk žadatele (v době vydání napadeného rozhodnutí 95 let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu (§ 1 odst. 2 a odst. 3 prováděcí vyhlášky); soud tak shledal, že posudek ze dne 25. 8. 2022 nevyhovuje požadavkům na úplnost, jednoznačnost a přesvědčivost.

42. V navazujícím řízení žadatel v podání ze dne 21. 8. 2023 poukázal na to, že nezvládá ani mobilitu, a to z důvodu svého věku, praktické slepoty a těžké hluchoty, doložil lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 a MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 a 20. 9. 2022.
43. Žalovaný nechal vypracovat komisi doplňující posudek, ve kterém se komise vypořádá se závěry shora uvedeného zrušujícího rozsudku zdejšího soudu, dále komisi postoupil podání ze dne 21. 8. 2023, včetně přiložených lékařských zpráv, a požádal komisi o jejich zohlednění v posudkovém řízení.
44. Posudková komise vypracovala posudek ze dne 6. 9. 2023, ev. č. SZ/2023/1237-PH-10, ve složení předsedkyně komise a další lékař z oboru interní lékařství, žadatel nebyl jednání komise přítomen, přítomna byla jeho zástupkyně. Komise uvedla, že vycházela z posudkového spisu PSSZ Praha 6, spisu odvolacího orgánu, z lékařských nálezů předložených žadatelem (MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 a ze dne 5. 9. 2023, MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 a ze dne 20. 9. 2022, MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 a MUDr. S. ze dne 6. 9. 2023), z rozsudku zdejšího soudu ze dne 3. 4. 2023 a z podání žadatele ze dne 29. 8. 2023. Komise uvedla, že v průběhu jednání byla zhodnocena dostupná podkladová dokumentace, byl též zhodnocen záznam z konzultace s očním specialistou MUDr. S. ze dne 7. 6. 2023, dle kterého jde o pacienta s diagnózou věkem podmíněné makulární degenerace, léčen na Oční klinice ÚVN Praha, opakované aplikace léčivého přípravku Lucentis do sklivce obou očí, dle doložené dokumentace pokles makulárního edému oboustranně, zrakové funkce v pásmu těžké slabozrakosti, nejedná se o praktickou slepotu. Komise se vyjádřila ke zprávě MUDr. T. z 11. 8. 2022, kdy uvedla, že se nejedná o plnohodnotnou lékařskou zprávu, neboť v ní absentuje objektivní nález zjištěný v době vyšetření, zpráva konstatuje diagnózu, dále se vyjadřuje ke schopnosti zvládat jednotlivé potřeby posuzovaným. Uvedla, že k vypracování daného posudku jsou kompetentní pouze lékaři OSSZ a posudkové komise, ošetřující lékaři nedisponují specifickými znalostmi z oblasti sociálního zabezpečení, pokud se takový lékař vyjadřuje ke stupňům závislosti, jde to nad rámec jeho způsobilosti a kompetencí, záleží na konkrétním posudkovém lékaři, jak zdravotní stav a schopnost zvládat základní životní potřeby vyhodnotí. Komise po opětovném posouzení lékařské dokumentace a po provedení a zhodnocení konzultace ze dne 7. 6. 2023 neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, nebyly prokázány nové skutečnosti, které by byly podkladem pro takovou změnu. Komise se opakovaně plně ztotožnila s minulým vyhodnocením, včetně tam hodnocených základních životních potřeb. Komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021

do 10. 8. 2022 šlo o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost) – nezvládá 6 potřeb - potřebu orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Od 11. 8. 2022 jde o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost), nezvládá 7 potřeb - potřebu orientace, komunikace, stravování, tělesnou hygienu, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.

45. Žadatel proti doplňujícímu posudku uplatnil námitky ze dne 3. 11. 2023, kdy uvedl, že posudek vůbec nerespektoval pokyny soudu, jeho závěry jsou nepřezkoumatelné, poukázal též na závěry posudku o zdravotním stavu ze dne 9. 10. 2023, dle kterého jde o osobu se zvláště těžkým funkčním nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Žadatel nezvládá mobilitu, tělesnou hygienu ani oblékání. Žadatel neslyší, není schopen se ve svém věku naučit pohybovat se slepeckou holí. Nezvládá ani výkon fyziologické potřeby vzhledem ke vtaženému genitálu, je inkontinentní a není schopen používat inkontinentní pomůcky.
46. Žalovaný v druhém rozhodnutí ze dne 9. 11. 2023, č. j. MPSV-2023/236943-911, zčásti změnil prvostupňové rozhodnutí ze dne 22. 9. 2021, a to tak, že zvýšil příspěvek na péči z 4 400 Kč na 12 800 Kč měsíčně od srpna 2022. Žalovaný poukázal na posudky ze dne 20. 1. 2022, 6. 5. 2022 ze dne 25. 8. 2022, na zrušující rozsudek městského soudu a doplňující posudek ze dne 6. 9. 2023 a jeho obsah, kdy komise se ztotožnila se svými předchozími závěry. Nezpochybňoval nepříznivý zdravotní stav žadatele, avšak uvedl, že posudková kritéria pro poskytování příspěvku na péči ve vyšším stupni závislosti v daném období splněna nebyla.
47. V žalobě proti druhému rozhodnutí žalovaného žadatel požadoval uznat též potřebu mobility jako nezvládanou, když dle zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 není schopen se pohybovat bez doprovodu, z čehož plyne, že nezvládá ani mobilitu, dále nezvládá ani oblékání a obouvání. Ani člověk s těžkou slabozrakostí není schopen zvládat životní potřebu hygieny, oblékání/obouvání a mobilita. Žadatel od zhoršení zraku v dubnu 2021 nezvládá i s ohledem na svůj pokročilý věk potřebu oblékání a obouvání a hygienu, skutečně není schopen se po hmatu oholit, nevidí ani neslyší, zda teče voda, není schopen čistit zubní protézu, ani nalézt mýdlo a provést hygienu, není schopen vhodně zvolit oblečení, ani poznat, zda je naruby či rozeznat rub a líc či zda je čisté či špinavé, není schopen s oblečením manipulovat. K nezvládání mobility uvedl, že dle zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 je uvedena nutnost doprovodu, stejně tak ve zprávě ze dne 11. 8. 2022, dle zprávy MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 tento stav trvá od počátku a možnost zlepšení je vyloučena, dle zpráv MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 vyplývá, že žadatel není schopen mobility bez pomoci cizí osoby, zpráva též konstatuje slepotu obou očí. Žadatel tedy není schopen bez pomoci jiné osoby ujít určitou vzdálenost nebo jít po schodech, s ohledem na hluchotu je slepecká hůl vyloučena. Ze zprávy MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 vyplývá oboustranná těžká vada sluchu. Žadatel doložil komisi nové lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 a MUDr. S., urologie, ze dne 6. 9. 2022, která konstatuje močovou inkontinenci, nutnost používání inkontinentních pomůcek, čehož však žadatel sám není schopen.
48. Městský soud v Praze následně zrušil i toto druhé rozhodnutí žalovaného, a to rozsudkem ze dne 6. 3. 2024, č. j. 4 Ad 28/2023-16, když shledal, že nebyl respektován závazný právní názor vyjádřený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2023,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

č. j. 2 Ad 28/2022-73. Soud v odkazovaném rozsudku ze dne 3. 4. 2023 uložil žalovanému, aby dostatečně, přesvědčivě a přezkoumatelně odůvodnil změnu stanovení výše stupně závislosti žadatele od 11. 8. 2022, a to uvedením konkrétních skutečností a úvah, které jsou jejím základem, aby se podrobně vyjádřil ke schopnosti žadatele v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky a vypořádal se přitom se všemi rozhodnými skutečnostmi, včetně skutečností namítaných žadatelem, a uvedl, jak se do jejich úvah v tomto směru promítl věk žadatele a praktická ztráta další tělesné smyslové funkce – ztráta sluchu. Nic z toho však nebylo v posudku komise ze dne 6. 9. 2023 uvedeno. Posudková komise zde v podstatě pouze zopakovala své předchozí závěry, dle kterých se žadatel od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 považuje za osobu ve II. stupni závislosti a od 11. 8. 2022 za osobu ve III. stupni závislosti, aniž by však konkrétně uvedla, jak k těmto závěrům došla, z jakých zjištění vycházela, v rozporu s požadavkem soudu se komise nijak nevyjádřila ke schopnosti žadatele v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat aktivity u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena, ke zvládání základních životních potřeb žadatelem v tomto, ani jiném časovém období, v posudku není uvedeno vůbec nic. Nadále tedy není vůbec jasné, proč bylo zvoleno hraniční datum 11. 8. 2022 k odlišnému hodnocení stupně závislosti (tj. hranice mezi II. a III. stupněm). Jedinou konkrétní věcnou změnou oproti předchozímu posudku ze dne 25. 8. 2022 je záznam o konzultaci s očním specialistou MUDr. S. ze dne 7. 6. 2023, která se určitým způsobem vyjadřuje k podkladové lékařské dokumentaci. Z tohoto záznamu však není patrné, z jakých konkrétních lékařských zpráv lékařka vycházela a co v nich bylo uvedeno, lékařka pouze uvádí svůj závěr, že zrakové funkce byly v pásmu těžké slabozrakosti a nejedná se o praktickou slepotu, není však zřejmé, jak k tomuto závěru dospěla, ani k jakému časovému období se tento závěr váže, když předmětem posuzování bylo jednak období od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 a dále od data 11. 8. 2022 do budoucna. Posudková komise pak ani na tuto zprávu o konzultaci nijak nenavázala, nijak ji nevyhodnotila a není jasné, zda a jaké závěry z ní učinila. Soud ve zrušujícím rozsudku rovněž poukázal na lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021, 4. 11. 2021 a 11. 8. 2022 a zprávu MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, které popisují zdravotní stav žadatele a jeho vliv na zvládání základních životních potřeb konstantně a vyplývá z nich, že ke zhoršení zdravotního stavu došlo od konce měsíce dubna 2021, neměnnost zdravotního stavu je pak potvrzována rovněž lékařskou zprávou MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 jako dodatku ke zprávě uvedeného lékaře ze dne 11. 8. 2022, ze které vyplývá, že popsáný stav žadatele trvá od počátku, postižení je trvalé, s progredujícími účinky, bez možnosti zlepšení; soud v rozsudku uložil, aby žalovaný neopomenul posoudit a vyhodnotit tyto lékařské zprávy, aby provedl jejich srovnání a v závislosti na tom vyhodnotil dopad zdravotního stavu žadatele na schopnost zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022. Posudek komise ze dne 6. 9. 2023 sice v úvodní části poukazuje na zprávy MUDr. P. (z 11. 10. 2021 a z 5. 9. 2023), MUDr. T. (z 11. 8. 2022 a z 20. 9. 2022) a dále na zprávy MUDr. M. a MUDr. S. K tomu je však třeba uvést, že jednak se nejedná o všechny podstatné zprávy zmíněné ve zrušovacím rozsudku, který explicitně poukazoval též na zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a 4. 11. 2021, a dále, v posudku se vůbec neuvádí, co je v těchto zprávách uvedeno, jak tato zjištění posudková komise vyhodnotila a jak zprávy porovnála, jaký je vliv těchto zjištění na zvládání jednotlivých základních životních potřeb. Jedinou zprávou, ke které se komise vyjádřila, je zpráva MUDr. T. ze

dne 11. 8. 2022, o které uvedla, že není plnohodnotnou zprávou s ohledem na absenci objektivního nálezu zjištěného v době vyšetření. Komise se tak v podstatě odmítla touto zprávou zabývat, a i když je třeba připustit, že zpráva skutečně neobsahuje přímo objektivní údaje zjištěné při vyšetření, obsahuje diagnózy s vysvětlením lékaře, že jde o oboustranné poškození sítnice, věkem podmíněnou makulární degeneraci s nutností pravidelných aplikací injekcí do obou očí, aktivní CNV bilat atrofie cévnatky; lékař dále konstatoval, že jde o pokročilou formu onemocnění, což v praxi znamená ztrátu schopnosti zrakové orientace se značnou deformací obrazu s tmavými skvrnami, jde o oslabení světlocitu s chybnou světelnou projekcí, tmavou clonou zastíňující zrak. Dle názoru soudu tak zpráva určité objektivizované údaje obsahuje, přičemž MUDr. T. jako oční specialista jistě byl kompetentní vyhodnotit, jakým způsobem se diagnózy žadatele promítají v praxi do jeho schopnosti zrakové orientace. Pokud pak posudková komise v dané zprávě postrádala objektivní nález, mohla a měla vycházet i z dalších lékařských zpráv, na které bylo poukazováno ve zrušujícím rozsudku, konkrétně ze zpráv MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a oční lékařky MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, které objektivní nálezy obsahovaly, přičemž posudkové komisi bylo uloženo, aby se i s těmito zprávami vypořádala, a to ve spojení se zprávou MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022; komise ovšem tak neučinila. Soud též ve zrušujícím rozsudku uvedl, že komise se v žádném z posudků vypracovaných v rámci odvolacího řízení dostatečně nevyjádřila ke schopnosti zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u životních potřeb tělesná hygiena a oblékání a obouvání v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, rovněž v této souvislosti opomněla hodnotit věk žadatele (v době vydání rozhodnutí X let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu a nevypořádala námitky žadatele. Posudková komise se však ani v posudku ze dne 6. 9. 2023 ke zvládání základních životních potřeb tělesná hygiena a oblékání a obouvání věcně nevyjádřila vůbec, natož aby rozlišovala různá období či hodnotila jednotlivé aktivity uvedené u předmětných životních potřeb. Posudková komise se nijak nevyjádřila ani k námitkám, k tomu není v posudku uvedeno ničeho. Ani žalovaný se pak k námitkám žadatele nijak věcně nevyjádřil, pouze uvedl, že s ohledem na absenci posudkově medicínského vzdělání není v jeho kompetenci kriticky hodnotit soulad či nesoulad posudkových závěrů s jednotlivými lékařskými nálezy; pouze podotkl, že zatímco zprávy lékařů prokazují skutkový stav věci, posudek komise prokazuje stav právní, tedy hodnotí konkrétní způsob, kterým lze zjištěný zdravotní stav účastníka řízení aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti. Z toho se podává, že ani posudková komise, ani žalovaný námitky nijak věcně nevypořádal.

49. Z hlediska obsahu posudků vypracovaných v odvolacím řízení soud v rozsudku č. j. 4 Ad 28/2023-16 považoval za problematické zejména to, že až na určité výjimky posudky v zásadě konkrétně neoznačují lékařské zprávy ani jejich obsah, které tvořily podklady posudku. Zprávy by měly být označeny datem, jménem lékaře a v posudku by měl být uveden jejich podstatný obsah. Posudek by pak vyhověl kritériím přezkoumatelnosti. V posudcích jsou však uvedena zjištění ohledně zdravotního stavu žadatele, např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 je uvedeno, že posuzovaný trpěl artrotickými změnami kolenních kloubů a chronickými bolestmi páteře při degenerativních změnách, aniž by bylo specifikováno, z jaké zprávy je tento poznatek čerpán. Obdobně ani u zjištění týkajících se zvládání základních životních potřeb často není uvedeno, z jakých podkladů komise tato zjištění čerpala, popř. o které konkrétní podklady opírá své závěry. Pokud tedy např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 komise uvádí, že posuzovaný byl schopen

samostatného stoje i chůze, není zřejmé, z jakého podkladu přitom vycházela (je pouze obecně odkazováno na podkladovou dokumentaci). V posudcích dále nebylo komplexně uvedeno, zda a jakým způsobem komise hodnotila naplnění jednotlivých schopností u základních životních potřeb uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Takové hodnocení je přitom nezbytné, neboť jak je uvedeno výše, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, platí, že není schopna základní životní potřebu zvládat. U hodnocení zvládání jednotlivých životních potřeb v posudcích jsou však uvedeny pouze některé aspekty ve smyslu kritérií dle přílohy č. 1 vyhlášky, tedy např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 u hodnocení mobility není nijak zmíněno, zda žadatel zvládá chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra a zda zvládá nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků, včetně bariérových a používat je. K tomu je třeba rovněž uvést, že nepostačuje vyhodnocení uvedené v tabulce v příloze jednotlivých posudků, kde je ohledně každé životní potřeby uvedeno, zda ji dle názoru komise zvládá či nezvládá; ohledně každé životní potřeby je totiž třeba konkrétně vyhodnotit zvládání jednotlivých schopností uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, což však v posudcích uvedeno není. Posudky komise ze dne 25. 8. 2022 a ze dne 6. 9. 2023 rovněž zcela postrádají věcné vypořádání námitek žadatele, kterých v průběhu řízení vznesl celou řadu. Posudky se však k těmto námitkám vůbec nevyjadřují, stejně tak ani žalovaný k těmto námitkám v podstatě nic neuvedl, nevyjádřil se k namítaným rozporům mezi lékařskými zprávami a závěry posudkové komise, námitky žadatele v podstatě přešel bez jakéhokoli věcného vyřízení, čímž zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.

50. Soud v rozsudku č. j. 4 Ad 28/2023-16 též uvedl, že v případě hodnocení nároku na příspěvek na péči je základním východiskem posouzení zdravotního stavu posuzované osoby, a to z hlediska zvládání základních životních potřeb. Dané posouzení zdravotního stavu neprovádí sám správní orgán, nejedná se o otázku právní, avšak musí být provedeno lékařem. Povinnost správního orgánu přezkoumat v případě podání odvolání prvostupňové rozhodnutí pouze v rozsahu odvolacích námitek nelze chápat v tom smyslu, že by odvolatel mohl svými námitkami omezit též rozsah přezkumu jeho zdravotního stavu. Je-li správní rozhodnutí závislé na posouzení otázek zdravotního stavu žadatele (jako je tomu u nároku na příspěvek na péči či nároku na invalidní důchod), musí být v případě podání opravného prostředku zdravotní stav žadatele v odvolacím (či námitkovém) řízení znovu komplexně přezkoumán. Přitom sice musí být přihlíženo též k námitkám žadatele a tyto musí být odpovídajícím způsobem vypořádány, to však neznamená, že by tyto námitky omezovaly rozsah, v jakém bude zdravotní stav žadatele přezkoumán. I v odvolacím řízení je tak potřeba v plném rozsahu přezkoumat, zda a jakým způsobem je u příslušné osoby naplněno zvládání jednotlivých základních životních potřeb, nikoli pouze životních potřeb výslovně žadatelem namítaných. Není tak určující, že žadatel pro období od dubna 2021 do srpna 2022 výslovně nenamítal nezvládání životních potřeb mobility a výkonu fyziologické potřeby, neboť bylo povinností žalovaného resp. posudkové komise schopnosti žadatele objektivně a komplexně přezkoumat.
51. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že u mobility je hodnocen stav pohybového a nosného aparátu, jestliže žadatel není schopen pohybovat se samostatně pro ztrátu zraku, jde o neschopnost orientace, nikoli mobility. Není však patrné, odkud žalovaný takové hodnocení čerpal, v žádném z posudků není nic takového uvedeno, ani prováděcí

vyhláška takové pravidlo nestanoví, naopak lze poukázat na § 1 odst. 3 prováděcí vyhlášky, dle kterého při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí a) tělesné struktury a b) tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností; a dále na § 1 odst. 4, věta první, prováděcí vyhlášky, dle kterého za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.

52. Žadatel dále v navazujícím řízení po zrušujícím rozsudku zdejšího soudu předložil posudkové komisi nové lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 a MUDr. S. ze dne 6. 9. 2023, posudková komise sice tyto zprávy zmínila v úvodu posudku ze dne 6. 9. 2023, nicméně nijak nezjistila jejich obsah, ani se těmito zprávami blíže nezabývala a nijak se s nimi nevypořádala. Takový postup rovněž nelze aprobovat, neboť dokud o nároku na příspěvek na péči nebylo pravomocně rozhodnuto (v situaci, kdy původní rozhodnutí ze dne 10. 10. 2022 bylo zrušeno), bylo nezbytné zabývat se celým obdobím od 1. 4. 2021 až do doby posledního posuzování zdravotního stavu a schopností žadatele zvládat základní životní potřeby posudkovou komisí, které proběhlo dne 6. 9. 2023; jinak nejsou dodrženy požadavky na zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu.
53. Zdejší soud tak v rozsudku č. j. 4 Ad 28/2023-16 konstatoval, že i druhé rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, přičemž nebyl respektován závazný právní názor zdejšího soudu uvedený v rozsudku ze dne 3. 4. 2023, č. j. 2 Ad 28/2022-73.
54. V dalším řízení si žalovaný měl vyžádat nové posouzení stupně závislosti žadatele, a to od posudkové komise v Hradci Králové. V tomto posudku měla komise uvést, z jakých konkrétních podkladů (včetně lékařských zpráv) vycházela, co bylo jejich obsahem, jaká zjištění učinila ohledně zdravotního stavu a zvládání základních životních potřeb, jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb měla řádně a přezkoumatelně vyhodnotit naplnění všech kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, přičemž měla zohlednit též věk posuzovaného, vypořádat se se všemi potížemi a námitkami i se zjištěními vyplývajícími z konkrétních podkladů, měla se zabývat celým obdobím od 1. 4. 2021 až do aktuálního stavu v době posuzování komisí, měla vycházet též ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2023, č. j. 2 Ad 28/2022-73. V návaznosti na nový posudek a sdělení stanoviska žadatele k tomuto posudku žalovaný měl vyhodnotit, zda posudek v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a námitkami žadatele.
55. Žalovaný následně vyžádal dne 18. 3. 2024 posouzení zdravotního stavu účastníka řízení u posudkové komise v Hradci Králové. Srovnávací posudek byl vyhotoven dne 16. 5. 2024 za přítomnosti posudkového lékaře a odborného lékaře z oboru oftalmologie. Při vypracování posudku byl prostudován posudkový spis Pražské správy sociálního zabezpečení Praha 6 (Lékařská posudková služba V), spis odvolacího orgánu: oddělení

odvolání a správní agendy Praha, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře MUDr. B., zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6.5. 2021, 20. 5. 2021, vyjádření ze dne 4. 11. 2021, 11. 8. 2022 a 20. 9. 2022, zpráva MUDr. M., Audiocentrum, ze dne 23. 3. 2021, zpráva MUDr. P., oční - vyjádření ze dne 5. 9. 2023, zpráva MUDr. P. - poukaz na vyšetření ze dne 24. 3. 2021, 11. 10. 2021, zpráva MUDr. S., urologie, ze dne 6. 9. 2023, zpráva MUDr. P., Akutní ambulance Urologie, ze dne 15. 1. 2024, sociální šetření provedené krajskou pobočkou Úřadu práce ze dne 8. 4. 2021, posudek Pražské správy sociálního zabezpečení - Lékařská posudková služba pro Prahu 6 ze dne 9. 10. 2023 ve věci přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.

56. Ve srovnávacím posudku e. č. SZ/2024/454-HK ze dne 16. 5. 2024 byl ke zdravotnímu stavu účastníka řízení a jeho závislosti na pomoci jiné fyzické osoby konstatován posudkový závěr, že do data 11. 10. 2021 šlo o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyla schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, přičemž tento stav byl i od 1. 4. 2021 (orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost).
57. Od data 12. 10. 2021 jde o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není neschopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, není však schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb (orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost).
58. Komisi byla doručena námitka zástupce a soubor odborných lékařských nálezů. V námitce se zmiňuje o neabsolvování přímého přeshetření v místě bydliště, k tomuto komise uvedla, že sociální šetření, zpracované dle dotazníku vyplněného sociální pracovnící, bylo provedeno korespondenční cestou na podkladě usnesení vlády ČR č. 305/2020 ze dne 26. 3. 2020 na podkladě údajů pečující osoby, a je hodnoceno jako doplnění informací o nezvládání činností vzhledem ke zdravotnímu stavu. Posudkový lékař musí vycházet z prostudovaných lékařských nálezů, které objektivizují zdravotní stav.
59. Komise dále konstatovala, že posudek Pražské správy sociálního zabezpečení - lékařské posudkové služby pro Prahu 6 ze dne 9. 10. 2023 ve věci přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením nelze posudkově hodnotit v jiném řízení, z důvodů jiných zákonných a posudkových kritérií, protože nejsou posudkovým kritériem pro přiznání stupně závislosti.
60. Vyjádření MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, 11. 8. 2022, 20. 9. 2022 a vyjádření MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 nejsou odborné oční nálezy, ale komise je vzala v úvahu při posouzení.
61. Komise neuznala mobilitu jako nezvládanou potřebu. Při hodnocení se posuzuje funkční dopad postižení pohybového a nosného aparátu - tj. postižení kostí, svalů a nervů a vliv tohoto postižení na schopnost se samostatně pohybovat, event. s facilitátory. Dolní končetiny neztratily svoji funkci, plní funkci opěrnou i dynamickou. Není dokumentována těžká porucha funkce ani ztráta funkce dolních končetin bránící chůzi, popř. s využitím facilitátorů. Z neurologického hlediska není dokumentované paretické

- či plegické postižení dolních končetin, z ortopedického hlediska není závažně omezena hybnost kyčelních a kolenních kloubů. S facilitátory je mobilní. Posuzovaná osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, otvírat a zavírat dveře, používat dopravní prostředky včetně bariérových např. osobní auto. Není odkázána na vozík pro invalidy,
62. Komise dále neuznala výkon fyziologické potřeby jako nezvládanou potřebu. Nebyla prokázána anatomická nebo funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, anatomická či funkční ztráta jedné nebo obou dolních končetin, ani duševní onemocnění spojené se sociální dezintegrací. Pomůcky pro inkontinenci je schopen si samostatně vyměnit.
63. Jedná se o posuzovaného ve věku X let s oboustrannou praktickou slepotou /Visus pravého oka 2-3/60, Visus levého oka 3/60/, věkem podmíněnou makulární degenerací sítnic, chorioidální novotvorbou cév sítnic očí /CNV/, oboustrannou těžkou nedoslýchavostí /Fowler 66,9 %/, vleklým bolestivým syndromem bederní páteře při degenerativních změnách bez kořenového kompresivního syndromu, degenerativními změnami kolenních kloubů bez posudkově významného omezení rozsahu hybnosti, oboustrannou hydrokélou, tříselnou kýlou vpravo, inkontinence moči II.- III. stupně /od 2020/, hypertenzní chorobou kompenzovanou léky a po náhradě očních čoček umělým materiálem, který je schopen samostatné chůze s doprovodem. Ostatní zdravotní postižení jsou posudkově méně významná při hodnocení podle posudkových kritérií platných pro přiznání příspěvku na péči. Komise po komplexním zhodnocení zdravotního stavu na podkladě doložené zdravotní dokumentace a diagnóz, které jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a zhodnocením jejich dopadu na sledované základní životní potřeby při zohlednění výsledků sociálního šetření s platností od 1. 4. 2021 do 11. 10. 2021 dospěla k závěru, že posuzovaný nezvládal základní životní potřeby: b) orientaci, c) komunikaci, d) stravování, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity a j) péči o domácnost.
64. Při zjištěném zdravotním stavu nebyl z posudkově medicínského hlediska důvod hodnotit zbývající základní životní potřeby jako nezvládané, protože při výše uvedeném zdravotním stavu neměl těžké postižení hybnosti končetin ve smyslu jejich ochrnutí, neměl těžké omezení rozsahu hybnosti nosných kloubů, závažné postižení sluchu stupně praktické nedoslýchavosti nebylo doloženo a psychický stav byl přiměřený, zhodnocen v úkonech nezvládaných základních životních potřeb. Z těchto důvodů neměla uváděná tíže postižení hybnosti končetin oporu v odborných lékařských nálezech.
65. V důsledku změny medikace a dalšího zhoršení zdravotního stavu komise dospěla k závěru, že od 12. 10. 2021 posuzovaný nezvládá základní životní potřeby: b) orientaci, b) komunikaci, d) stravování, oblékání a obouvání, f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity a j) péči o domácnost.
66. Při zjištěném zdravotním stavu je z posudkově medicínského hlediska důvod hodnotit uznané základní životní potřeby jako nezvládané, protože má objektivizovanou oboustrannou slepotu. U posuzovaného došlo k posudkově významnému zhoršení zdravotního stavu, což bylo doloženo odbornými nálezy.

67. Komise dále uvedla, že se její posudek liší od posudku lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení, tento posudek považuje komise za posudkový omyl. Ve zdravotní dokumentaci měl k dispozici odborný lékařský nález oční lékařky - MUDr. P. ze dne 24. 3. 2021 na jehož podkladě měla být uznána základní životní potřeba orientace již při znalosti progredujícího očního postižení i věku posuzované osoby. V doloženém nálezu MUDr. P. ze dne 24. 3. 2021 není dosud nález úplné slepoty, která by odůvodňovala posouzení základní životní potřeby oblékání a obouvání a tělesné hygieny. I v tomto věku je mohl zvládat s užitím facilitátorů v přiměřeném standardu. Dne 20. 1. 2022 byl posouzen zdravotní stav posudkovou komisí v Praze se závěrem, že šlo o osobu starší 18 let věku, závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Tento stav byl i od 1. 4. 2021. Komise v Praze měla k dispozici sociální šetření Krajské pobočky Úřadu práce i odborné nálezy oční specialistů (MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 i MUDr. T.). V textu uvedený nález - MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 byl administrativním pochybením uveden jako nález MUDr. T. Doložený nález MUDr. P. již potvrzoval oboustrannou úplnou slepotu v důsledku progresu očního postižení. Tento posudek považovala komise za posudkový omyl. Dne 6. 5. 2022 posouzen zdravotní stav (doplňující posudek) posudkovou komisí v Praze se závěrem, že šlo o osobu starší 18 let věku, závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Tento stav byl i od 1. 4. 2021. Tento doplňující posudek považovala komise v Hradci Králové za posudkový omyl. Dne 6. 9. 2023 posouzen zdravotní stav (srovnávací posudek - doplněk) posudkovou komisí v Praze se závěrem, že od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 šlo o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb a vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Od 11. 8. 2022 jde o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Tento posudek považuje posudková komise v Hradci Králové za posudkový omyl při nezhodnocení doložených nálezů.
68. Zmocněnci bylo před vydáním rozhodnutí zasláno vyrozumění o možnosti vyjádřit se ve lhůtě pěti kalendářních dnů k podkladům pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 36 správního řádu. Této možnosti nebylo využito.
69. Žalovaný ve třetím (napadeném) rozhodnutí zhodnotil posudek komise v Hradci Králové jako přesvědčivý a úplný, ze kterého je možné vyjít.
70. Ve správním spise se mj. nacházejí tyto lékařské zprávy:
71. Podle zprávy z Ambulance oční kliniky ze dne 20. 5. 2021 šlo o kontrolu po zhoršení zraku. Ve zprávě je uvedena nemožnost pohybu bez doprovodu, pacient neslyší, špatná compliance (tj. spolupráce – pozn. soudu) i kvůli hluchotě, nutnost průvodce. Aplikace Lucentis bez výraznějšího efektu. Zlepšení vyloučeno. Nesoběstačnost vlivem oční vady s aetas provecta (tj. vysoký věk – pozn. soudu).
72. Podle zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 diagnóza s nevratným poškozením zraku znemožňuje základní každodenní činnosti bez pomoci jiné osoby. Pokročilá forma onemocnění znamená ztrátu zrakové orientace se značnou deformací obrazu s tmavými skvrnami, pacient je schopný pohybovat se pouze v doprovodu jiné osoby.

73. Podle zprávy ze dne 5. 9. 2023 MUDr. P. vzhledem k oční vadě neschopnost mobility bez pomoci cizí osoby.
74. Podle vyjádření MUDr. T. zhoršená zraková soběstačnost a ztráta zrakové orientace se promítá do každodenních základních činností (hygiena, oblékání).
75. Podle vyjádření MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 stav pacienta trvá od počátku, postižení je trvalé, s progredujícími účinky, bez možnosti zlepšení.
76. Podle zprávy ze dne 6. 9. 2023 MUDr. S. jde o pacienta s močovou inkontinencí, 2. – 3. stupně od roku 2020. Pacient má objemnou tříselnou kýlu, není schopen sám normální mikce bez asistence. Vzhledem k vysokému věku a polymorbiditě není schopen sám používat inkontinentní pomůcky.
77. Podle zprávy ze dne 15. 1. 2024 trpí žadatel opouzdřenou hydrokélou.
78. Podle posudku PSSZ ze dne 9. 10. 2023 jde u žadatele o zvlášť těžké funkční postižení (posouzení průkazu OZP).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

79. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
80. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách: *„Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.“*
81. Podle ust. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách: *„Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“*
82. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
83. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky: *„Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

84. Podle § 2 odst. 2 prováděcí vyhlášky: „*U osob, u nichž průběžně dochází ke zhoršování a zlepšování zdravotního stavu, trvá sledované období rozhodné pro posouzení závislosti zpravidla jeden rok; funkční schopnost zvládat základní životní potřebu se v takovém případě stanoví tak, aby odpovídala převážujícímu rozsahu schopnosti ve sledovaném období.*“
85. Podle přílohy č. 1 písm. a) prováděcí vyhlášky: „*Mobilita. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.*“
86. Podle přílohy č. 1 písm. e) prováděcí vyhlášky: „*Oblékání a obouvání. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.*“
87. Podle přílohy č. 1 písm. g) prováděcí vyhlášky: „*Výkon fyziologické potřeby. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.*“
88. Podle přílohy č. 1 písm. f) prováděcí vyhlášky: „*Tělesná hygiena. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.*“
89. Ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje osobu starší 18 let věku jako za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, pokud vedle nezvládnutí příslušného počtu jednotlivých základních životních potřeb „*vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby*“.
90. Podle § 1 odst. 3 citované vyhlášky: „*Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí a) tělesné struktury a b) tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností.*“
91. Podle § 1 odst. 4 citované vyhlášky: „*Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.*“

92. V rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, Nejvyšší správní soud shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči: „Pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných lékařských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stežejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvládnutí byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládána, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25).“
93. Soud shrnuje, že v návaznosti na obsah žaloby je předmětem posouzení je otázka (ne)zvládnutí základních životních potřeb mobility a fyziologické potřeby žadatele v období od 1. 4. 2021 a dále posouzení, zda žadatel byl v období od 1. 4. 2021 závislý na péči jiné osoby ve III. stupni, když však z žaloby není zcela zřejmé, které potřeby měla žalující strana za nezvládané nad rámec posudku komise, když žadatel měl v období od 1. 4. 2021 do 11. 10. 2021 zvládat kromě mobility a výkonu fyziologické potřeby též oblékání a obouvání a tělesnou hygienu.
94. Posudková komise podle žaloby nezdůvodnila, co bylo určující pro stanovení data zhoršení stavu právě od října 2021, když všechny lékařské zprávy potvrdily, že tento stav praktické slepoty a těžké hluchoty trvá od dubna po podání žádosti, kdy došlo ke zhoršení zdravotního stavu, zejména ztrátě zraku v důsledku makulární degenerace. Ani

posudková komise v Hradci Králové nevzala v potaz právní názor soudu, aby při posouzení nároku příspěvku na péči bylo přihlédnuto k praktické slepotě a oboustranné hluchotě. Žadatel nezvládá základní činnosti od počátku – viz lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, 11. 8. 2022, 20. 9. 2022. Žadatel má zato, že žalovaný nerespektoval závazný názor Městského soudu v Praze, zejm. vyjádřený v bodě 47 rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43. Nebyl respektován závazný názor soudu, který v rozhodnutí č. j. 4 Ad 28/2023-43 v bodě 62 poukázal na § 1 odst. 3 prováděcí vyhlášky. Žadatel trpí oboustrannou praktickou slepotou obou očí - tedy z hlediska tělesné funkce minimálně smyslové není schopen zvládat mobilitu bez pomoci jiné osoby, tedy v přijatelném standardu. Facilitátorem nemůže být slepecká hůl, neboť z důvodu vysokého stáří a oboustranné hluchoty nemůže žadatel slepeckou hůl používat. Žadatel tedy není ani s facilitátorem mobilní, což potvrzuje i oční lékařka MUDr. P. výslovně. Po dramatickém zhoršení vidění uvedl poprvé dne 29. 4. 2021 MUDr. T. nutnost doprovodu pacienta přímo v lékařské zprávě, dne 11. 8. 2022 pak výslovně, že je pacient schopen se pohybovat pouze s doprovodem jiné osoby (ke srovnání může sloužit lékařská zpráva MUDr. T. ze dne 23. 11. 2020, kde ještě zmínka o nutnosti doprovodu nebyla). Ze zprávy ze dne 20. 9. 2022 výslovně plyne, že tento stav trvá od počátku a možnost zlepšení je vyloučena. Ze zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023, která opětovně konstatuje slepotu obou očí (původně totéž uvedla ve zprávě z 11. 10. 2021), plyne dále skutečnost, že je pacient neschopen mobility bez pomoci cizí osoby a kvůli vysokému stáří je schopnost mobility pomocí slepecké hole vyloučena. Rovněž lékařská zpráva z Ambulance oční kliniky Ústřední vojenské nemocnice ze dne 20. 5. 2021 uvádí nemožnost pohybu bez doprovodu, nutnost průvodce. Žadatel tedy není schopen bez pomoci cizí osoby sám jít po schodech nebo ujít určitou vzdálenost, slepecká hůl je vyloučena, musí mít doprovod, vše je zhoršeno ještě těžkou hluchotou, i proto je slepecká hůl vyloučena. Stav žadatele výrazně komplikuje hluchota - viz lékařská zpráva MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021, která konstatovala oboustrannou těžkou vadu sluchu a pokročilé stáří.

95. Soud je nucen konstatovat, že ani třetí rozhodnutí žalovaného není přezkoumatelné, ani nerespektuje vyjádřené závazné právní názory.
96. Žalovaný opět hodnotil potřebu mobility výlučně z hlediska postižení pohybového a nosného aparátu, nikoliv v kombinaci s vysokým věkem a postižením zraku a sluchu. Primárním problémem žadatele skutečně není postižení pohybového a nosného aparátu, ale kombinace praktické oboustranné slepoty a těžkého postižení sluchu. Žalovaný nijak nereagoval na opakované námitky, že vzhledem k slepotě a hluchotě není schopen zvládat potřebu mobility ani s facilitačními pomůckami. Žadatel tvrdí, že vzhledem k vysokému věku by ani nebyl schopen se naučit pohybovat se slepeckou holí. Též namítal, že se nemůže pohybovat se slepeckou holí, pokud neslyší, mohlo by ho porazit auto. Pokud žalovaný uvádí, že žadatel potřebu mobility zvládá s facilitátory, není zřejmé, jaké má žalovaný na mysli, žádné vhodné facilitátory neuvádí. Soud opakovaně ukládal žalovanému, aby při posouzení zvládání jednotlivých potřeb přihlédl i k věku žadatele a jeho potížím se sluchem, toto nebylo provedeno ani nyní, na námitky žadatele ohledně jeho obtíží s mobilitou nebylo taktéž nijak reagováno. Žalovaný uvádí, že žadatel může používat dopravní prostředky či osobní auto. Soud si nedokáže představit, že téměř hluchý a téměř slepý (k datu vydání napadeného rozhodnutí ve věku X let) žadatel využívá samostatně dopravní prostředky, nebo chodí venku po ulici do

vzdálenosti 200 m, nebo dokonce bez cizí pomoci používá automobil. Potřeba mobility nebyla uznána jako zvládaná ani po 12. 10. 2021.

97. Soudu je známo, že posudkové komise opakovaně odmítají při posuzování potřeby mobility přihlížet ke smyslovým postižením posuzovaných, vychází zřejmě z čl. 6 instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí - Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016, Věc: Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči). Instrukce v čl. 5 uvádí, že základním principem hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby je hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost. Nepřihlíží se přitom k pomoci, dohledu nebo péči při zvládání základní životní potřeby, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Při hodnocení schopnosti zvládat dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se hodnotí: tělesné struktury a tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Tento článek uvádí dále příklady, kdy je mobilita nezvládaná - jedná se např. o případy, kdy dítě s morbus Perthes má nařízený dlouhodobý klid na lůžku (do stabilizace stavu); v takovém případě není schopno zvládat mobilitu. Jiným příkladem je dítě s hematologickým onemocněním, které je v akutní fázi nemoci léčeno vysokými dávkami cytostatik se zásadním dopadem na imunitu dítěte, přičemž nemůže používat veřejné dopravní prostředky.
98. Dle názoru soudu i z textu citované instrukce je zřejmé, že nelze vždy striktně vycházet z předpokladu, že *při hodnocení základní životní potřeby mobilita se posuzuje funkční dopad postižení pohybového aparátu (končetin, pánce a páteře), tj. postižení kostí, svalů a nervů, a vliv tohoto postižení na schopnost samostatně se pohybovat ve smyslu shora uvedené definice. Zvládání základní životní potřeby mobilita se neposuzuje ve vztahu k postižení smyslů (a to ani aktivity otevírání a zavírání dveří, chůze po schodech a nastupování a vystupování z dopravních prostředků u nevidomých) a mentálního či duševního postižení, které jsou zahrnuty a hodnoceny v základní životní potřeby orientace.* (čl. 6 Instrukce)
99. Soudy již ve svých rozsudcích opakovaně přihlédly při posuzování potřeby mobility i k dalším postižením, nejen fyzickým. Zdejší soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2023, č. j. 4 Ad 11/2022-63, vytkl žalovanému, že se u dítěte trpícího dětským autismem středně až nízkofunkčním, s mentální retardací středně těžkého až těžkého stupně, nezabýval mj. tím, že při chůzi a pohybu je nezbytná pomoc druhé osoby, je nutné jej vodit za ruku, jinak by vběhl do silnice či by se vrhl proti přijíždějícímu vozidlu, vytrhává se, je nutné ho udržovat v daném směru, neboť jeho chování je nepredikovatelné a výrazně impulzivní, není schopen odhadu rizik, mimo domov je nutné jej neustále držet, na zavolání nereaguje, nebezpečí neregistruje. Soud požadoval hodnotit též dopad mentálního (duševního) postižení žalobce na schopnost zvládat základní životní potřebu mobility. Obdobně postupoval zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 3. 2024, č. j. 19 Ad 32/2023-13, když šlo o nezletilou s lehkou mentální retardací, dětským autismem, auto a heteroagresivitou, Aspergerovým syndromem a úzkostnou poruchou, neschopnou jezdit hromadnými prostředky kvůli pravidelným záchvatům (v důsledku zvuků, pachů a blízkosti dalších cizích osob), žalovaný měl v dalším řízení posoudit též duševní a

mentální schopnosti žalobkyně mj. u potřeby mobility. Lze poukázat i na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2025, č. j. 19 Ad 28/2024-21, kdy soud konstatoval, že posudková komise při posuzování potřeby mobility měla zohlednit i zrakové a sluchové postižení posuzované.

100. V rozsudku ze dne 14. 11. 2023, č. j. 5 Ads 8/2023-25, bod 32, pak Nejvyšší správní soud uvedl: *„Posudkový orgán je pak povinen hodnotit funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost osoby zvládat základní životní potřeby. Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu je hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojmově širší než hodnocení pouhých fyzických schopností posuzované osoby zvládat určitou aktivitu, potažmo základní životní potřebu. Je však třeba dodat, že při hodnocení zvládání jednotlivých aktivit vymezených v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. bude nutné klást důraz na jiné schopnosti posuzované osoby (viz § 1 odst. 3 téže vyhlášky), a to s ohledem na projevy a další aspekty daného onemocnění ve vztahu k povaze hodnocené aktivity. Proto nelze učinit jednoznačný a paušální závěr o tom, že pro posuzování základní životní schopnosti mobilita a tělesná hygiena jsou prioritní toliko fyzické predispozice posuzované osoby. Tento závěr nelze dovodit ani ze zákona o sociálních službách ani z prováděcí vyhlášky.“*
101. I v případě, že by žalovaný s tímto výkladem soudu nesouhlasil, byl již v této věci vázán závazným právním názorem zdejšího soudu, když nepodal proti zrušujícím rozsudkům vydaným ve věci žadatele kasační stížnost.
102. Pochybnosti budí i lakonický závěr komise, že *„nebylo doloženo závažné postižení sluchu stupně praktické nedoslýchavosti“*. Ten, kdo zdravotní stav posuzuje, si musí být vědom, že jeho role je především zprostředkující – má odborné informace srozumitelně a pokud možno komplexně vysvětlit „inteligentnímu laikovi“ tak, aby tento na jejich základě mohl o věci posuzované správně rozhodnout. Musí si přitom být vědom, že „inteligentní laik“ sice má duševní schopnosti porozumět těmto odborným informacím, ovšem pro jejich rychlé a patřičně důkladné pochopení mu chybí znalost širších souvislostí a celé řady základních principů, které odborníkovi připadají samozřejmé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15). Komise v posudkovém zhodnocení konstatuje, že žadatel trpí oboustrannou těžkou nedoslýchavostí. Soudu není zřejmé, co prakticky znamená Fowler 66,9 %, dle veřejně dostupných informací jde o těžkou ztrátu sluchu. Komise nijak nevysvětluje, jak se toto postižení projevuje při zvládání základních životních potřeb, ač oba rozsudky ve věci žadatele toto žalovanému (resp. komisi) výslovně uložily. Také sám žadatel se zohlednění tohoto hendikepu opakovaně dovolával. Za této situace je závěr žalovaného, že postižení sluchu nemělo vliv na zvládání jednotlivých potřeb, nepřezkoumatelný.
103. Ani potřeba výkon fyziologické potřeby nebyla hodnocena dle jednotlivých aktivit dle prováděcí vyhlášky. Pokud komise uzavřela, že pomůcky pro inkontinenci je schopen si sám vyměnit, není zřejmé, z čeho tento závěr plyne, když jde o závěr v přímém rozporu ze zprávou z urologie ze dne 6. 9. 2023, kdy lékař MUDr. S. vysvětluje, že žadatel má objemnou kýlu tříselnou/skrotální vpravo, genitál má vtažený do kýly a není schopen normální mikce bez asistence. Močí vlastně do kýly. I vzhledem k vysokému věku není schopen používat inkontinentní pomůcky. Soud obecně nevylučuje jiný názor komise na tuto problematiku, ale bylo by nutné jej přesvědčivě vysvětlit.

104. Lze přisvědčit i důvodnosti žalobní námitky, že není vysvětlen okamžik změny stupně závislosti dne 12. 10. 2021, kdy komise pouze stručně konstatovala, že v důsledku změny medikace a dalšího zhoršení zdravotního stavu komise dospěla k závěru, že od 12. 10. 2021 posuzovaný již nezvládal osm základních životních potřeb. Není zjevné, v jakých aspektech komise měla zdravotní stav žalobce za zhoršený, ani k jaké změně medikace došlo. Dnem 11. 10. 2021 je datován poukaz na vyšetření/ošetření vyhotovený oční lékařkou MUDr. P., žádná medikace z tohoto poukazu nevyplývá. Za situace, kdy žadatel výslovně namítal, že má významné potíže se zrakem od podání žádosti, je zdůvodnění komise data změny stupně závislosti nedostatečné a nepřezkoumatelné. Soud toliko dodává, že důležitost zdůvodnění okamžiku změny závislosti byla již soudy v předchozích rozsudcích zdůrazňována, ač ve vztahu k jinému zvažovanému datu (11. 8. 2022).
105. Vzhledem k tomu, že žalovanému nepostačily dva obsáhlé rozsudky zdejšího soudu s popisem závazného právního názoru a popsáním dalšího postupu ve věci, pokusí se soud maximálně zprehlednit své požadavky na přezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. Žalovaný rozdělí posuzované období, u každé potřeby, kterou bude hodnotit jako nezvládanou, provede v těchto obdobích posouzení jednotlivých aktivit dle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky, a to v návaznosti na lékařské zprávy, tvrzení žadatele i zjištění z dotazníku. Ve vztahu k těmto neuznaným potřebám provede vypořádání s námitkami žadatele. Soud nechává na žalovaném, které komisi zadá nový (případně doplňující posudek). V posudku komise uvede, z jakých konkrétních podkladů (včetně lékařských zpráv) vycházela, co bylo jejich obsahem, jaká zjištění učinila ohledně zdravotního stavu žadatele a zvládání základních životních potřeb žadatelem, a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění všech kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, přičemž zohlední též věk žadatele, vypořádá se se všemi potížemi a námitkami vznesenými i se zjištěními vyplývajícími z konkrétních podkladů, bude se zabývat celým obdobím od 1. 4. 2021 až do smrti žadatele, bude vycházet též ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2023, č. j. 2 Ad 28/2022-73, a ze dne 6. 3. 2024, č. j. 4 Ad 28/2023-16. Případnou změnu stupně závislosti odůvodní a uvede, ze kterých nálezů při posouzení této otázky vycházela. V návaznosti na nový posudek posudkové komise a sdělení stanoviska žalobkyně k tomuto posudku žalovaný vyhodnotí, zda posudek v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a námitkami, žalovaný následně ve věci znovu rozhodne.
106. Soud zdůrazňuje, že žalovaný je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), pokud s právními závěry zdejšího soudu žalovaný nesouhlasí, má možnost podat kasační stížnost, v opačném případě je třeba názory Městského soudu v Praze respektovat.
107. K požadavku, aby soud autoritativně určil žalovanému, v jakém stupni závislosti žadatel po posuzované období byl, soud konstatuje, že by takovým postupem překročil svou pravomoc.
108. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2023, č. j. 5 Ads 8/2023-25, soud není oprávněn si sám vytvořit úsudek o tom, zda posuzovaná osoba zvládá základní životní potřebu či nikoliv, potažmo o stupni závislosti posuzované osoby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2022, č. j. 5 Ads 38/2021-26). Takové

posouzení může učinit výhradně posudkový orgán, jímž je v prvním stupni dle § 25 odst. 2 zákona o sociálních službách v souvislosti s § 8 odst. 1 písm. g) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení okresní správa sociálního zabezpečení a v řízení o odvolání dle § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách v souvislosti s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení posudková komise zřízená Ministerstvem práce a sociálních věcí. Rovněž správní orgány nemohou samy přezkoumávat závěry posudkového orgánu stran hodnocení zdravotního stavu posuzované osoby. V této souvislosti lze zmínit např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014-80, z něhož plyne jednoznačný závěr o tom, že ani správní orgány nejsou kompetentní k přezkumu odborně lékařských závěrů posudků, neboť k tomu nemají odborné lékařské znalosti; to je však nezbavuje povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti; nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (srov. body [19] až [24] cit. rozsudku; obdobně se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Pokud jde o povahu posudku, jakož i na něj kladené požadavky, zdejší soud odkazuje na rozsudek ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 482/2020 33, v němž dovodil, že se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).

109. Z tohoto shrnutí je zjevné, že soud ani žalovaný nemohou posoudit zvládání základních životních potřeb odlišně od posudkové komise. Soud připouští, že jde o komplikovanou situaci, když rozhodnutí o příspěvku na péči je již potřetí rušeno, je tak nyní posuzováno poměrně dlouhé období zpět do minulosti, což však nelze klást k tíži žadatele. Zároveň však v projednávaném případě rychlosti správního řízení nepomohla ani skutečnost, že zástupce žadatele (současná žalobkyně – pozn. soudu) v průběhu času měnil svá tvrzení ohledně nezvládání životních potřeb, když ze začátku řízení nijak nezpochybňoval, že potřebu mobility a fyziologické potřeby zvládá, k posouzení těchto potřeb začal vznášet námitky až v druhé polovině roku 2023 (žádost o příspěvek přitom byla podána dne 6. 4. 2021). Též soudu není zřejmé, proč se žadatel či jeho zástupce nijak nevyjádřil k posudku komise v Hradci Králové, když s jejími závěry nesouhlasil, mohl být vyžádán v návaznosti na námitky vyjádření komise či doplnění posudku. Z podané žaloby není soudu ani zcela zjevné, zda žadatel zpochybňoval i neuznání potřeby oblékání a obouvání a tělesné hygieny v období do 11. 10. 2021. Dalšímu řízení by jistě prospělo, kdyby žalující strana shrnula své aktuální námitky, svůj pohled na posuzované období, které potřeby žadatel zvládal a výslovně případně uvedla, které období lze považovat za zvládané ve kterém období. Správní orgány sice mají odpovědnost za zjištění skutkového stavu, ale společným cílem účastníků i soudu je věcně správné přezkoumatelné rozhodnutí, čemuž by tento krok mohl významně přispět.

110. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z obsahu posudku komise, i když je zřejmé, že nebyly naplněny požadavky uložené zdejším soudem v rozsudku ze dne 3. 4. 2023 č. j. 2 Ad 28/2022-73, 6. 3. 2024, č. j. 4 Ad 28/2023-43, resp. byly naplněny jen velmi

omezeně (například ohledně uvedení obsahu jednotlivých lékařských zpráv, ze kterých komise vycházela). Napadené rozhodnutí v podstatě jen opisuje obsah jednotlivých posudků, které byly ve věci žalatele zpracovány. K samotnému obsahu posudku konstatuje toliko, že komise zasedla v řádném složení a že „*námítky uvedené v odvolání byly vyhodnoceny ve vztahu k zjištěnému zdravotnímu stavu*“. Soud konstatuje, že ani třetí rozhodnutí ve věci na konkrétní námítky žalatele nijak nereaguje, ač je obecně povinností správních orgánů se s konkrétními námitkami účastníka vypořádat, v tomto případě to bylo žalovanému již dvakrát uloženo i soudem. Tímto postupem žalovaný porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy a přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí, rovněž porušil ust. § 78 odst. 5 s. ř. s., dle kterého je vázán právním názorem soudu, čímž podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem.

111. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a písm. c) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
112. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobkyni náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 6. března 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.